

Na vseh nivojih gozdarstva potrebujemo gospodarnost

Čudni smo mi, Slovenci (državljeni Slovenije): imamo pestro in ohranjeno naravo in ogromno naravnih znamenitosti in kako smo šele ponosni, ko nam to povedo tujci in nas pri tem lepo trepljajo po ramli. Vendar teh "prednosti" ne znamo ali ne zmoremo tržiti. Kar pogledamo si primer našega bisera Soče, saj tujci brezplačno uživajo v njeni lepoti. Podobno je z gozdovi. Tujci iz področij, kjer imajo manj ohranjene gozdove (po drevesni zgradbi), nas prav tako hvalijo in nas vzpodbujajo in nas "silijo" v različna "zavarovanja", doma pa se ravnamo mnogo bolj ekonomsko. Seveda, radi bi užili (po možnosti brezplačno) nekaj tistega,

česar doma nimajo ali se jim ne splača imeti. Sosedje nas vzpodbujajo in zahtevajo preko naše male državnice koridorje za avtoceste, da bi čim hitreje preko Slovenije prepeljali tovar v vzhodno, južno ali zahodno Evropo. Podobne koridorje naj vzpostavimo tudi za nekatere vrste divjadi (medveda, volka), ki na svoji poti povzročata našim prebivalcem vrsto nevšečnosti, žal pa ga v naši sosesčini, kamor naj bi bil namenjen, pogosto ne pričakajo prav gostoljubno. Mislim, da vse kar nam svetujejo, jemljemo preveč dobesedno.

Podobno je s sonaravnostjo in večnamenskostjo gozdov. Tudi tu pogosto nimamo "prave mere". Pretirano poudarjanje ekoloških in socialnih funkcij in prepuščanje gozdov naravi ni modro, pa tudi gospodarno ne. Tako kot je neumna aktivnost za prepoved lova. Vse bi lahko prepustili naravni razvojni poti, če na svetu ne bi bilo ljudi. Ker pa smo tu, moramo ravnati z naravnimi bogastvi, posebno še z obnovljivimi, kamor sodi tudi gozd, tako, da opravljajo ekološko, socialno in gospodarsko funkcijo. Da, tudi gospodarsko (lesno-proizvodno vlogo), ki je v energetske in surovinske pa tudi ekonomske revni Sloveniji prav gotovo še pomembnejša kot marsikje drugje v razviti Evropi. Razvita in bogata Evropa seka občutno večji del prirastka kot Slovenija (čeprav z lesnimi zalogami ne zaostajamo prav veliko za državami Evropske unije, ki so v vrhu - smo na tretjem mestu). Torej gozdovi pri njih v bistveno večji meri opravljajo tudi gospodarsko funkcijo, zaradi katere v naši državi marsikdo kar zamahne z roko. Žal lahko prodamo le les, vse drugo, kar iz gozda iztržimo, je z narodnogospodarskega stališča skoraj nepomembno. Seveda moramo upoštevati to, da morajo gozdovi opravljati tudi ekološko in socialno vlogo, ob tem, da seveda na pretežnem delu površine opravljajo tudi lesnoproizvodno funkcijo. Pri načrtovanju ravnanja z gozdom je poleg ekologije (ki daje okvir) potrebno upoštevati tudi ekonomiko (gospodarnost). Pa najsi gre za vlaganja v gozdove (gradnja prometnic, gojenje gozdov), ali vzdrževanje in usmerjanje razvoja gozdov in njegovo nego (gojenje, varstvo, posek) ali izkoriščanje gozdov (pridobivanje lesa). Zaradi vse večje prizadetosti narave (in tudi gozdov) in vse večjega pomena ekoloških in socialnih vlog gozdov moramo lesno proizvodno vlogo opravljati z vse večjim "občutkom". Tem zahtevnim razmeram je prilagajeno število javnih gozdarskih uslužbencev, ki morajo omogočiti, da bodo gozdovi opravljali vse svoje vloge optimalno. To velja tudi za lesnoproizvodno vlogo. Seveda pa se vse delo v gozdu ne konča z nalogami javne gozdarske službe, ki le načrtuje in usmerja razvoj gozdov. Tu je šele začetek, pomembno pa je, da je tudi ta pravilen in optimalen in da upošteva to, da je načrtovano potrebno (možno) tudi opraviti in to gospodarno (racionalno). Analize kažejo, da pri izvajanju sečne in spravila ter gradnji prometnic storimo veliko škodo v gozdovih. Hkrati pa se pri delu posebej še v privatnih gozdovih (delo opravljajo neusposobljeni ljudje) pojavljajo številne nesreče. Opravljanje del v gozdovih je zaradi pestrih razmer, ki se spreminjajo od koraka do koraka, težavnega fizičnega dela, ki ga stroji le olajšajo, nevarno. Gospodarno je lahko le visokoprofesionalno delo s primerno usposobljenimi ljudmi in ekološkimi razmeram primerno opremo.

Država, ki prevzema vse večje stroške financiranja in sofinanciranja dejavnosti gozdarstva in vlaganj v gozdove, mora s primernimi vzvodi doseči, da bodo gozdovi opravljali tisto lesnoproizvodno (gospodarsko) vlogo, ki so jo ob zagotavljanju vseh drugih splošnokoristnih vlog tudi zmožni. Ne le tu, tudi za zmanjšanje nesreč pri delu v gozdovih, bo morala država storiti mnogo več.

Dušan GRADIŠAR